

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1976-1977.

14 JANUARI 1977

WETSONTWERP

houdende tijdelijke vermindering
van de werkgeversbijdragen
van sociale zekerheid
ter bevordering van de tewerkstelling.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE SOCIALE VOORZORG (1)
UITGEBRACHT DOOR DE HEER DENEIR.

DAMES EN HEREN,

1. Inleiding van de verslaggever.

De Regering wil een aantal middelen aanwenden om de tewerkstelling te verbeteren. Zo werd een regeling inzake de stage van de jongeren en het brugpensioen ingevoerd.

Een poging werd gedaan om de lasten inzake sociale zekerheid beter te spreiden.

Een belangrijke stap werd gezet inzake de regeling van de cumulatie van bepaalde ambten.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer De Mey.

A. — Leden : de heren De Mey, Deneir, Mej. Dielens, de heren Plasman, Rutten, Mevr. Ryckmans-Corin, de heren Van Herreweghe, Verhaegen. — de heren Boeykens, Brouhon, Dejardin, Demets, Namèche, Van Acker, Vanijlen. — Mevr. D'haeseleer echtg. Van Renterghem, de heren Flamant, Levecq, Niemegeers. — de heer Maes, Mevr. Mathieu-Mohin. — de heren Babylon, Valkeniers.

B. — Plaatsvervangers : de heren Lenssens, Schyns, Mevr. Steyaert, de heer Vankeirsbilck. — de heren De Wulf, Gondry, Grégoire, Temmerman. — de heren Colla, Gillet. — de heer Massart. — Mevr. De Kegel echtg. Martens.

Zie :

1052 (1976-1977) :

- N° 1 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.
- N° 2 : Amendement.

Chambre des Représentants

SESSION 1976-1977.

14 JANVIER 1977

PROJET DE LOI

portant diminution temporaire
des cotisations patronales
de sécurité sociale
en vue de la promotion de l'emploi.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA PREVOYANCE SOCIALE (1)

PAR M. DENEIR.

MESDAMES, MESSIEURS,

1. Introduction du rapporteur.

Le Gouvernement envisage de prendre un certain nombre de mesures en vue d'améliorer le plein emploi. Ainsi une réglementation a-t-elle été instaurée en ce qui concerne le stage des jeunes et la prépension.

Une tentative a été faite afin de parvenir à une meilleure répartition des charges de la sécurité sociale.

Par ailleurs, un pas important a été franchi en ce qui concerne la réglementation du cumul de certains emplois.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. De Mey.

A. — Membres : MM. De Mey, Deneir, Mlle Dielens, MM. Plasman, Rutten, Mme Ryckmans-Corin, MM. Van Herreweghe, Verhaegen. — MM. Boeykens, Brouhon, Dejardin, Demets, Namèche, Van Acker, Vanijlen. — Mme D'haeseleer épouse Van Renterghem, MM. Flamant, Levecq, Niemegeers. — M. Maes, Mme Mathieu-Mohin. — MM. Babylon, Valkeniers.

B. — Suppléants : MM. Lenssens, Schyns, Mme Steyaert, M. Vankeirsbilck. — MM. De Wulf, Gondry, Grégoire, Temmerman. — MM. Colla, Gillet. — M. Massart. — Mme de Kegel épouse Martens.

Voir :

1052 (1976-1977) :

- N° 1 : Projet transmis par le Sénat.
- N° 2 : Amendement.

Het onderhavig ontwerp ligt volledig in de lijn van hogere genoemde maatregelen; het beoogt voornamelijk de tewerkstelling te verbeteren.

2. Uiteenzetting van de Minister.

In punt 11 van het rapport over de eerste fase van de driepartijenconferentie betreffende de tewerkstelling werd een gedeeltelijke vrijstelling tijdens een korte periode van de werkgeversbijdragen van sociale zekerheid gesuggereerd, wanneer nieuwe werknemers worden aangeworven.

De Regering heeft hierop ingehaakt en diende onderhavig ontwerp in. In de Senaat werd het ontwerp, op de inhoudingen na, eenparig aangenomen. Amendementen, die zowel door de meerderheidspartijen als door de oppositie waren voorgesteld en het ontwerp zowel naar vorm als naar inhoud wijzigden, werden aangenomen.

Het basisprincipe van de voorgestelde regeling is de vrijstelling van de werkgeversbijdragen van sociale zekerheid voor nieuwe aangeworven personeelsleden, indien door die aanwerving het aantal werknemers — met uitsluiting evenwel van de erkende leerlingen — wordt overschreden dat in de onderneming was tewerkgesteld in de loop van het tweede kwartaal van 1976.

De vrijstelling is tijdelijk en gedeeltelijk. Ze geldt voor twee kwartalen en betreft niet de bijdragen voor de sector van de jaarlijkse vakantie.

Bij nader onderzoek van de financiële toestand van de diverse sectoren van de sociale zekerheid, blijkt dat de toepassing van deze maatregel geen noemenswaardige problemen zal meebrengen in de sector van de pensioenen of in die van de kinderbijslag.

In de sector van de ziekteverzekering zijn de reserves nu reeds ontoereikend; daarom werd in de Senaat voorgesteld op de begroting een krediet uit te trekken om het verlies aan inkomsten voortvloeiend uit de voorgestelde regeling te compenseren. De Regering is hierop niet ingegaan. Zij neemt zich voor dit probleem te behandelen in een later wetsontwerp betreffende de ziekteverzekering.

In de sector van de werkloosheid tenslotte zou de voorgestelde regeling van deficit vergroten, ware het niet dat de voorgestelde regeling tot een vermindering van de werkloosheid zal leiden.

Met dit ontwerp wil de Regering de privésector aanmoedigen. Daarom geldt het niet voor de openbare sector.

In geval van een kunstmatige aangroei van het personeelsbestand als gevolg van fusies van ondernemingen is de regeling evenmin van toepassing.

3. Algemene bespreking.

Alhoewel sommige leden de door het ontwerp beoogde vermindering der werkloosheid toejuichen, kunnen zij de voorgestelde regeling niet bijtreden. Zij wijzen er op dat het ontwerp een initiatief is van de Regering en, zoals in het advies van de Nationale Arbeidsraad wordt opgemerkt, niet rechtstreeks ugaat van de driepartijenconferentie over de tewerkstelling.

In navolging van de N. A. R. onderstrepen zij dat de last van de voorgestelde regeling uitsluitend op de werknemers zal wegen aangezien de reserves van de verschillende sectoren van de sociale zekerheid zullen verminderen. Die reserves werden gevormd door de sociale bijdragen die als uitgesteld loon het onvervreemdbaar bezit zijn van de werknemers. De voorgestelde maatregel is een aantasting van de rechten van de werknemers. Vandaar het verzoek om de tegenwaarde van de gedeelde bijdragen op de Rijksbegroting uit te trekken zodat de lasten zouden gedragen worden door de ganse bevolking. De vermindering van de lasten van het

Le présent projet se situe entièrement dans l'optique des mesures susmentionnées; il a pour objectif principal l'amélioration de l'emploi.

2. Exposé du Ministre.

Le point 11 du rapport sur la première phase de la conférence tripartite sur l'emploi suggère une exonération partielle des cotisations patronales de sécurité sociale pendant une brève période lorsque de nouveaux travailleurs sont engagés.

Le Gouvernement s'est inspiré de ce rapport pour déposer le présent projet. Au Sénat le projet a été adopté à l'unanimité, moins les abstentions. Des amendements présentés par les partis de la majorité aussi bien que par l'opposition et modifiant tant la forme que le fond du projet ont été adoptés.

Le principe de base du régime proposé est l'exemption des cotisations patronales de sécurité sociale pour les membres du personnel nouvellement recrutés, lorsque ce recrutement a pour effet de majorer le nombre de travailleurs occupés dans l'entreprise au cours du deuxième trimestre de 1976, à l'exclusion toutefois des apprentis agréés.

L'exemption est temporaire et partielle. Elle n'est accordée que pendant deux trimestres et ne concerne pas les cotisations du secteur des vacances annuelles.

Un examen plus approfondi de la situation financière des divers secteurs de la sécurité sociale montre que l'application de cette mesure n'entraînera pas de problèmes notables dans le secteur des pensions ou dans celui des allocations familiales.

En ce qui concerne le secteur de l'assurance-maladie, les réserves sont déjà actuellement insuffisantes; c'est pourquoi il a été proposé, au Sénat, d'inscrire au budget un crédit compensant la perte de recettes résultant du régime proposé. Le Gouvernement n'y a pas consenti. Il a l'intention de régler ce problème dans un projet de loi ultérieur relatif à l'assurance-maladie.

Enfin, dans le secteur du chômage, le régime proposé augmenterait le déficit s'il n'aboutissait à une réduction du chômage.

Par le présent projet, le Gouvernement entend encourager le secteur privé. C'est pourquoi le projet ne s'applique pas au secteur public.

Le projet ne s'applique pas davantage en cas d'accroissement artificiel du nombre de travailleurs, résultant de fusions d'entreprises.

3. Discussion générale.

Certains membres, tout en se félicitant de la réduction du chômage visée par le projet, ne peuvent cependant se rallier à la solution proposée. Ils soulignent que le projet est une initiative gouvernementale et qu'ainsi le Conseil national du Travail le fait observer dans son avis, il n'émane pas directement de la conférence tripartite sur l'emploi.

Tout comme le Conseil national du Travail, ils insistent sur le fait que les travailleurs seront les seuls à supporter les charges de la solution proposée, puisque les réserves des différents secteurs de la sécurité sociale auront diminué. Ces réserves sont formées des cotisations sociales qui, en tant que salaire différé, constituent la propriété inaliénable des travailleurs. Les mesures proposées sont une atteinte aux droits des travailleurs. D'où la demande de prévoir au budget de l'Etat la contrevaletur des cotisations non perçues, de telle sorte que les charges soient supportées par l'ensemble de la population. En effet, la diminution des charges de

Rijk in de sector van de werkloosheid en de vermeerdering van de opbrengst van de belastingen die het gevolg zullen zijn van de vermindering van de werkloosheid, komen immers ook de ganse bevolking ten goede.

Verder wordt er op gewezen dat de N. A. R. het probleem heeft opgeworpen van de opzegging van het arbeidscontract van de nieuw aangeworven werknemers na het verstrijken van een bepaalde termijn, waardoor de voorgestelde maatregel ontkracht zou worden.

De Minister geeft toe dat dit ontwerp het gevolg is van een initiatief van de Regering, maar verwijst naar het standpunt van de driepartijenconferentie en naar de terzake verstrekte uitleg die in het Senaatsverslag werd opgenomen.

Het is wel zo dat de werknemers de last van deze maatregel zullen dragen. De Minister herinnert er echter aan dat het een tijdelijke maatregel is; hij zal niet dulden dat hij verlengd wordt.

Doordat de maatregel tijdelijk is heeft een werkgever er geen belang bij de wet te omzeilen door de opzegging van de arbeidsovereenkomst na het verstrijken van een zekere termijn.

Sommige leden verbergen niet dat zij zeer weinig van die maatregel verwachten. Zij twijfelen er ook aan dat de beschikbare reserves van de sector van de kinderbijslag 2,5 miljard zouden bedragen.

Wat de sector van de pensioenen betreft, wordt wel aangenomen dat het aangegeven bedrag van de reserves 45 miljard juist is. Die reserves zullen echter reeds aangesproken moeten worden voor de regeling inzake de welvaartsvastheid.

Voorts wordt er nog op gewezen dat het moeilijk is het aantal nieuw aangeworven personeelsleden te bepalen op grond van de driemaandelijks aangiften bij de R. M. Z.

De Minister meent dat die opmerking ongegrond is: hij herinnert er aan dat het aantal in aanmerking te nemen werknemers wordt bepaald op het einde van het tweede kwartaal van 1976 en dat enkel rekening wordt gehouden met werknemers met voltijdse betrekking.

Tenslotte wordt betwijfeld dat de maatregel tijdelijk is: de Minister schept heden precedenten waarop de werkgevers zich wellicht zullen beroepen om de sociale bijdragen niet als uitgesteld loon te beschouwen maar als een vorm van vrijgevigheid vanwege de werkgever.

Een lid haalt vervolgens een voorbeeld van mogelijk misbruik aan, namelijk het geval dat een werkgever die na de aanwerving van bijkomende werknemers, een gedeeltelijke werkloosheid voor al zijn werknemers invoert.

De Minister antwoordt hierop dat de tewerkstelling niet mag verminderen. Hij wijst terloops op de eis van de vakbonden tot vermindering van de arbeidsduur om de tewerkstelling te bevorderen.

Met betrekking tot het misbruik dat gemaakt wordt van het opzeggingsrecht, wijst een lid op bepaalde praktijken die worden aangewend in de tertiaire sector van onze economie, meer bepaald in sommige grootwarenhuizen. Stelselmatig worden er jonge vrouwen ontslagen bij het bereiken van de leeftijd van 21 jaar, zodat weddeverhogingen worden vermeden.

De Minister hoopt dat de vakbondsafvaardigingen in de bedrijven voldoende waakzaamheid aan de dag zullen leggen om te beletten dat de huidige wetgeving door de werkgever zou worden omzeild.

Het gebrek aan solidariteit van de gehele bevolking en inzonderheid tussen de sterke en de zwakke sectoren van onze economie wordt nogmaals betreurd.

L'Etat dans le secteur du chômage et l'augmentation du produit des impôts à la suite de la réduction du chômage profitent également à l'ensemble de la population.

Ces mêmes membres signalent, d'autre part, que le Conseil national du Travail a soulevé le problème de la résiliation du contrat de travail des travailleurs nouvellement engagés après l'expiration du délai envisagé, ce qui rendrait inopérante la mesure proposée.

Le Ministre reconnaît que le projet est une initiative gouvernementale, mais il se réfère aux positions prises à la conférence tripartite sur l'emploi et aux précisions consignées dans le rapport du Sénat.

Les travailleurs supporteront effectivement la charge des mesures proposées. Le Ministre rappelle toutefois qu'il s'agit d'une mesure temporaire; il n'admettra pas que celle-ci soit prorogée.

Vu le caractère temporaire de la mesure, l'employeur n'a pas intérêt à éluder la loi, en mettant fin au contrat de travail à l'issue d'un délai déterminé.

Certains membres ne cachent pas qu'ils attendent très peu de cette mesure. Ils doutent également que les réserves disponibles du secteur des allocations familiales s'élèvent à 2,5 milliards.

Il est, par contre, effectivement admis qu'en ce qui concerne le secteur des pensions, le montant des réserves cité 45 milliards est exact. Il faudra cependant recourir à ces réserves dans le cadre de la garantie de bien-être.

L'accent est, en outre, mis sur la difficulté de déterminer le nombre de travailleurs nouveaux, recrutés au vu des déclarations trimestrielles à l'O. N. S. S.

Le Ministre juge cette remarque non fondée et rappelle que le nombre de travailleurs à prendre en considération est établi à la fin du second trimestre de 1976 et qu'entrent seuls en ligne de compte les travailleurs à temps plein.

Enfin le caractère temporaire de la mesure est mis en doute: le Ministre crée présentement des précédents que les employeurs ne manqueront pas d'invoquer afin de considérer les cotisations sociales comme une espèce de largesse de leur part plutôt que comme un salaire différé.

Un membre envisage une possibilité d'abus: le cas d'un employeur qui, après avoir recruté de nouveaux travailleurs, mettrait tout son personnel en chômage partiel.

Le Ministre répond sur ce point que le niveau de l'emploi ne peut diminuer. Il rappelle également la revendication syndicale de réduction de la durée du travail en vue de promouvoir l'emploi.

A propos des licenciements abusifs, un membre dénonce certaines pratiques en vigueur dans le secteur tertiaire de notre économie, à savoir dans certains grands magasins. Il y est procédé au licenciement systématique de jeunes femmes atteignant l'âge de 21 ans, les augmentations de salaires se trouvant ainsi éludées.

Le Ministre espère que les délégués syndicaux d'entreprise se montreront suffisamment vigilants pour empêcher les employeurs de frauder la législation actuelle.

On déplore une fois de plus le manque de solidarité de l'ensemble de la population et, plus particulièrement, entre les secteurs « forts » et les secteurs « faibles » de notre économie.

Hierop inhakend wijst de Minister op artikel 1, laatste lid, krachtens hetwelk de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, het toepassingsgebied van de wet kan beperken.

Op de vraag of de uitsluiting die krachtens artikel 5 is voorzien in geval van fusie van ondernemingen, eveneens geldt voor de tijdelijke verenigingen antwoordt de Minister bevestigend.

De noodzaak van een wijziging van de inningsbasis van de sociale bijdragen wordt beklemtoond teneinde de lasten op een billijker wijze te kunnen verdelen tussen kapitaals- en loonintensieve bedrijven.

In een bepaald geval werd dit door de regering beoogd, namelijk door het scheppen van een solidariteitsfonds voor de financiering van het brugpensioen.

4. — Bespreking van de artikelen.

Artikel 1.

Een lid betreurt dat dit ontwerp niet toepasselijk is op de gemeenten en provincies, niettegenstaande hun precaire financiële toestand.

Op de vraag wie uitstel van betaling waarvan sprake in artikel 1, tweede lid, zal verlenen, antwoordt de Minister dat zulks tot de bevoegdheid behoort van de raad van beheer van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening en van de door deze raad gemachtigde ambtenaren.

De Minister bevestigt dat ondernemingen die opgericht worden door de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen onder de toepassing van het onderhavige wetsontwerp vallen.

Daarentegen worden de ondernemingen die, zij het slechts gedeeltelijk afhangen van het Rijk, de provincies of de gemeenten, uitgesloten uit het toepassingsveld ervan.

De Minister stipt aan dat de Koning ertoe gemachtigd is om na beraadslaging in Ministerraad, het een toepassingsgebied van de wet te beperken. Terzake zou een lijst van ondernemingen kunnen worden opgesteld en zou inzonderheid de uitsluiting kunnen worden overwogen van de ondernemingen die een monopoliepositie innemen.

Artikel 1 wordt aangenomen met 10 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

Art. 2.

Op de vraag welke betekenis dient te worden gehecht aan het begrip nettotoename van het aantal werknemers antwoordt de Minister dat de aanwerving van één nieuw werknemer volstaat.

Mevrouwen Spaak en Mathieu-Mohin dienden op artikel 2 een amendement in (Stuk n° 1052/2) waarbij vrijstelling wordt verleend gedurende vier opeenvolgende kwartalen indien nieuwe personeelsleden van minder dan 30 jaren werden aangeworven. Zij verantwoorden dit amendement met te verwijzen naar de enorme jeugdwerkloosheid.

De Minister stipt aan dat erkend wordt dat de Regering zich op het gebied van de jeugdwerkloosheid ongetwijfeld inspanningen heeft getroost. Hij wijst terzake op de diverse soorten van stages die ten behoeve van jongeren werden georganiseerd. Hij vestigt voorts de aandacht op het netelig probleem van werkloosheid, waarvan de oudere werknemers het slachtoffer zijn.

Le Ministre met à ce propos l'accent sur l'article 1, dernier alinéa, en vertu duquel le Roi peut, par arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres, limiter le champ d'application de la loi.

A la question de savoir si l'exclusion prévue en vertu de l'article 5 en cas de fusions d'entreprises s'applique également aux associations momentanées, le Ministre répond par l'affirmative.

La nécessité est soulignée de modifier la base de perception des cotisations sociales, de manière à répartir plus équitablement les charges entre les entreprises à forte intensité de capital et à forte intensité de main-d'œuvre.

Le Gouvernement a visé cet objectif dans un domaine déterminé, à savoir par la création d'un fonds de solidarité pour le financement de la prépension.

4. — Discussion des articles.

Article 1.

Un membre regrette que ce projet ne soit pas applicable aux communes et aux provinces, nonobstant la précarité de leur situation financière.

A la question de savoir qui accordera les délais de paiement dont il est question à l'article 1, 2e alinéa, le Ministre répond que cette décision sera de la compétence du conseil d'administration de l'Office national de l'Emploi et des fonctionnaires mandatés par ce conseil.

Le Ministre affirme que les entreprises créées par les sociétés régionales de développement tomberont sous l'application du présent projet de loi.

Par contre, les entreprises qui dépendent — même si ce n'est que partiellement — de l'Etat, des provinces ou des communes sont exclues du champ d'application du projet.

Le Ministre signale que le Roi est habilité à limiter le champ d'application de la loi après délibération en Conseil des Ministres. Une liste d'entreprises pourrait être dressée à ce propos et l'exclusion des entreprises occupant une position de monopole pourrait plus particulièrement être envisagée.

L'article 1 est adopté par 10 voix contre 2 et 1 abstention.

Art. 2.

A la question de savoir quelle importance il faut donner à la notion d'augmentation nette du nombre de travailleurs, le Ministre répond que le recrutement d'un seul travailleur nouveau suffit.

Mesdames Spaak et Mathieu-Mohin présentent un amendement à l'article 2 (Doc. n° 1052/2) prévoyant que la dispense de cotisation est accordée pendant quatre trimestres consécutifs lorsque de nouveaux travailleurs âgés de moins de 30 ans sont engagés. Elles justifient cet amendement en se référant à l'ampleur considérable du chômage des jeunes.

Le Ministre souligne qu'il est reconnu que le Gouvernement a incontestablement consenti des efforts en matière de chômage des jeunes. Il cite à ce propos les diverses formes de stages organisés en faveur des jeunes. Il attire ensuite l'attention sur le problème crucial du chômage des travailleurs plus âgés.

Het amendement wordt verworpen met 8 tegen 2 stemmen en 3 onthoudingen.

Ter verantwoording van zijn onthouding verklaart een lid zich te verenigen met de zienswijze van de Minister omtrent de werkloosheid van oudere werknemers.

Artikel 2 wordt aangenomen met 10 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

De artikelen 3 tot en met 7 worden vervolgens zonder bespreking aangenomen met 10 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

Het gehele ontwerp wordt eveneens aangenomen met 10 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

De Verslaggever,

A. DENEIR.

De Voorzitter,

O. DE MEY.

L'amendement est rejeté par 8 voix contre 2 et 3 abstentions.

Pour justifier son abstention un membre déclare se rallier à la façon de voir du Ministre en ce qui concerne le chômage des travailleurs plus âgés.

L'article 2 est adopté par 10 voix contre 2 et 1 abstention.

Les articles 3 à 7 inclus sont ensuite adoptés sans discussion par 10 voix contre 2 et 1 abstention.

L'ensemble du projet est également adopté par 10 voix contre 2 et 1 abstention.

Le Rapporteur,

A. DENEIR.

Le Président,

O. DE MEY.
